

2016 Juni | 60. årgang | Nr. 2

Menighetsbladet

for Byåsen og Sverresborg



Gyllen alder

2 Ettetervarmen

6 Krever talent å møte alderdom

10 Torodd Wigum:
Nåden er ubegrenset

12 Havstad
sykkelpark

INNHOOLD

Ettervarmen	s 2
Avskjedshilsen fra prosten	s 3
Å leve med en annen	s 4
Barneblikk på alderdom	s 5
Håkon Bleken	s 6
Sterk rettferdighetssans	s 7
Trosopplæring Byåsen menighet	s 8
Trosopplæring Sverresborg menighet	s 9
Portrettet: Torodd Wigum	s 10
Havstad sykkelpark	s 12
Natt til 1. mai	s 13
Lokalhistorie: Krigskirkegården	s 15
Slekters gang	s 16
Smånytt	s 17
Gå på gudstjeneste	s 18
Menighetsinfo	s 19
Gjesteskribenten: Knut Braa	s 20

Menighetsbladet for Byåsen og Sverresborg

Utgiver: Menighetsrådene
Opplag: 12.275
Neste nummer: september 2016
Frist for stoff: 19. august

Redaksjonskomité:
Per Ottesen
Tor Asle Kleveland
Ivar Selmer-Olsen
Hans Kristian Solbu
Steinar Leirvik, redaktør
Else-Linn Haga Øverkil
Design og layout: Skipnes AS

Kasserer og annonseansvarlig:
Ingrid Eikli Heggset
994 36 000

Kontonummer menighetsbladet:
8601 43 54389
Takk for din støtte!

FORSIDEBILDET
Foto: Else-Linn Haga Øverkil

TAKK FOR DIN STØTTE
Vi trenger sin hjelp for å gi ut menighetsbladet. Takk for at du bruker vedlagte giro eller gir støtte til konto **8601 43 54389**



REFLEKSJONER

Tekst: Ludvig Aasen

Ettervarmen

I alt slags vær og i varierende humør går vi sammen til barnehagen, jeg og min datter. Noen ganger snakker vi. Andre ganger er vi helt stille. Det jeg tror betyr mest for oss begge, er at vi oftest går hånd i hånd.

Noen håndtrykk husker vi bedre enn andre. Ei trygg hånd å holde i på første skoledag. Det berusende øyeblikket når noen du er glad i tar hånden din for første gang. Opplevelsen av storhet når ei lita babyhånd griper rundt fingeren din. Ofte sier et håndtrykk mer enn ord. Og noen ganger er et håndtrykk det eneste språket vi har.

I vinter hadde jeg sang- og andaktstund ved et sykehjem på Byåsen. Kald og frosen på hendene, kom jeg inn i stua og begynte å hilse på de framfotete. Flere av dem hadde mistet evnen til å snakke, men gamle hender varmer mer enn ord. 20 håndtrykk gav med gradvis tilbake varmen i hendene. Etter andakten satte jeg meg ned ved siden av en av beboerne, for å høre på det avsluttende musikkstykket. Da skjer det. Sakte strekker hun armen sin mot meg, tar hånden min og holder den lenge. Når jeg går ut i kulda igjen, har jeg fått varme i både hender og sinn. Varme som varer lenge.

Ettervarme er et godt ord. Det kan si oss noe om livet. For hva er et livsverk? Når alt kommer til alt, er et livsverk summen av ettervarme – den godhet vi ga andre med hender og med ord.

Historien om Jesu liv er en historie om ettervarme. Gjennom det Jesus sa og gjorde, fikk mennesker del i et himmelsk håndtrykk som fortsatt varmer. Gud er ikke taus, selv om vi noen ganger kan synes det. Filosofen og ateisten Jürgen Habermas sier at verdier som «enkeltmenneskets frihet, likeverd, menneskerettigheter og demokrati kan direkte kobles til Jesu lære». Men enda viktigere: Jesus viste at Gud strekker ut sin hånd til hvert enkelt menneske. Jeg tror på en Gud som går med, i det som er meningsfylt og i det som føles meningsløst. Som kan erfares i et håndtrykk fra et annet menneske eller når vi folder våre hender.





KJÆRE LESER

Tekst: Kirsten Almås

Hvorfor er Byåsen hjemme for så mange av oss?

Hva er det som gjør Byåsen til Byåsen? Hva er det som gjør hjemme til hjemme, hva er det som gjør at vi har et nærmiljø der vi hører til og kjenner oss igjen?

Jeg har gjennom hele mitt liv hatt tilhørighet til Byåsen, gjennom oppveksten, i studietida i Oslo. Etter studiene begynte jeg å arbeide i Trondheim, i en periode har jeg vært prost i Gauldal prosti, og bodd utenfor Byåsen, før jeg kom tilbake som prost i Byåsen for 7 år siden.

Hele tida har det vært hjemme og hjemlig her på Byåsen.

Hver gang jeg kom hjem, og gikk rundt i nærmiljøet, var det så mye som gjorde det kjent, fordi det «alltid» har vært der. De samme husene, med de samme fargene, tilsynelatende, selv om de over tid har skiftet farge, de samme veiene og gatenavnene. Selv om nye har kommet til. I noen av husene vet jeg hvem det er som bor, noen kjenner jeg navnet til, noen hilser jeg på, men enda flere kjenner jeg ikke, men de er likevel kjente, en del av det som er Byåsen og det kjente miljøet. De hører til, og gjør at lokalmiljøet er mitt kjente sted. Menneskenes ansikter er viktige i et nærmiljø, de gjør det kjent.

Mange år har gått etter hvert, og de kjente ansiktene har blitt eldre, uten at det merkes, siden de fortsatt er en del av bildet. Nye mennesker har kommet til og er blitt en del av helheten «de som alltid er der», og noen lever ikke lenger blant oss.

Skolene har også etter hvert alltid vært der, selv om det egentlig for meg bare var Uglå og Byåsen skoler, men bydelen har vokst, nye skoler har kommet til, mange barnehager er blitt bygd, lekeplasser og løkker har kommet og gått, mer organiserte fotballbaner og lekeplasser har kommet. Vi har også fått sykehjem og institusjoner for mennesker med spesielle behov. Joda, Byåsen har forandret seg, selv om det fortsatt for meg er det samme kjente stedet. Mitt lokalmiljø.

Et lokalmiljø der mange er med og tar vare på menneskene og historien vår, verdiene våre. Vi har to Sykepleieforeninger, Byåsen historielag, Speidere, idrettslag, Bymarka, vann å bade i og gå på skøyter på, bibliotek, og mye mer. Vi er rike fordi vi har mange engasjerte mennesker, mye fellesskap og mange muligheter. For mennesker i alle aldre.

Et felles sted der mange går, er kirkegården vår ved Havstein kirke, som i de siste årene er blitt utbygd og er en vakker park vi

kan vandre i. Vi har den felles fordi der har vi et sted der vi kan minnes de som vi har hørt til hos, og som har hørt til hos oss.

Kirkegården forteller om at slekt skal følge slekters gang, den forteller om de lange linjene, om tilhørighet til de som gikk foran og de som kommer etter. Den forteller også om noe av de verdiene vi har med oss i vårt samfunn. At mennesket er så verdifullt at det har sin egen grav, en fortelling om et helt verdifullt liv. Fra vogge til grav, sier vi ofte.

Om livet her er knyttet til det å være en del av et fellesskap, også kirkens fellesskap. For kirken er en viktig del av Byåsen og er medskapere i lokalmiljøet. Vi har Byåsen og Sverresborg menigheter med sine kirker, der mennesker kommer til dåp, konfirmasjon, bryllup og gravferd. Men også til den alminnelige søndagens gudstjeneste, Foreldre kommer med sine nyfødte til babysang, barn kommer til skolebesøk og julegudstjenester, konfirmantene har dannende undervisning på vei til å bli voksne, ungdomsklubber er åpne trygge miljøer, voksne finner sammen i felles interesser og tro og danner sine miljøer, og eldre inviteres til faste formiddagstreffe. Hele livsløpet favnes for det hele mennesket. I dette bladet har vi fokus på de eldste blant oss, og hvordan vi er med på å skape godt liv for denne aldersgruppen i vårt lokalmiljø her på Byåsen.

Vi vet at slekt skal følge slekters gang, og for at det skal fortsatt være slik, tar vi vare på livet og fellesskapet. Menighetene her på Byåsen er en viktig tilstedeværelse i lokalmiljøet, i konstant beredskap for å være med og ta vare på menneskene her.

Når kirkeklokkene klinger over lokalsamfunnet vårt på søndager, eller til vielse lørdager, til begravelser, eller hverdagsgudstjenestene, så forteller de at her har vi dette fellesskapet, og når klokkene klinger og sender sin klang ut over oss, så er det en fortelling om at Guds velsignelse lyses over menneskene her på Byåsen.

Når jeg nå skal forlate stillingen som prost i Byåsen og med det også flytte for å bli prost på Gran på Hadeland, så forlater jeg alt dette, men jeg vet at hjemme fortsatt er det «uforanderlige» Byåsen, der alt dette er. Det er trygt og godt å vite.

En annen enn den en giftet seg med

- Hvis en blir syk, rammer det hele familien. Ved demens er det som å miste ektefellen før en dør, eller som Ola Hunderi har sagt i sin bok om demens: «Vegen inn i skoddeheimen.» Ektefellen lever, men er ikke den du hadde før eller som du giftet deg med.

Tekst: Steinar Leirvik

Ingvild Saltvedt er avdelingssjef ved Avdeling for geriatri på St. Olavs hospital, demens-forsker og førsteamanuensis ved Institutt for nevromedisin ved NTNU. I dag har 70 000 nordmenn demens, og en regner med at tallet vil dobles de nærmeste tiårene fordi det blir flere gamle. Svært mange skrøpelige eldre blir innlagt St. Olavs hospital, og det er disse som er målgruppen for en geriatrisk avdeling.

- Pårørende kan oppleve sorg, frustrasjon og stress, og noen ganger ender det med at pårørende blir pasient. Samtidig vil jeg berømme Trondheim kommune. På et sykehjem kan det aldri bli like bra som hjemme og alt kan ikke løses over offentlige budsjetter, men jeg opplever at kommunen jobber veldig bra med eldreomsorg, og det er mange lavterskeltilbud som betyr mye.

Kompetente og varme hender

- Det er viktig med frivillighet og mange varme hender i tiden framover også i eldreomsorgen, men det er også viktig med kompetanse, sier avdelingssjefen. Hun er selv opp-tatt av å styrke kunnskapen om demens, og av hvordan en kan gjøre det best mulig for pasienter med flere sykdommer både i og utenfor sykehus.

- Det kan være mye tap i det å bli gammel. En kan oppleve å miste nære pårørende og venner, og mange opplever tap av yrkesmessige og sosiale roller, førlighet, verdighet og autonomi.

- Samtidig er det viktig å ikke svartmale. De fleste har levd et bra liv, og det er mange familier som får til mye bra. Mange av pasientene har også mye å gi, og faglig sett er det fint å jobbe med geriatri. Flertallet av de jeg møter har klart seg bra og er kommet godt opp i årene. Mange har god livskvalitet til tross for at ikke alt er optimalt.

Lærer mye om kjærlighet

- Det hender jeg sier til mine studenter; du trenger ikke se på film for å møte sterke fortellinger av kjærlighet – se deg heller

om her i avdelingen! Mange pasienter og pårørende viser en enorm kjærlighet og trofasthet!

- Det er noe av det fine jeg lærer i jobben min! Og så får jeg veldig stor respekt for folk! De lærer meg mye om mestringsstrategier og hvordan en kan løse utfordringer i livet.



Alle vil leve lenge, men ingen vil bli gammel

Folk opplever nesten ikke døden på nært hold i vår tid. Ingvild Saltvedt mener at mange rett og slett mangler livserfaring i forhold til døden. Dessuten tør vi kanskje ikke møte alderdommen med ærlighet?

- I vår tid vil alle framstå yngre enn vi er. Vi må også se estetikken i det å bli gammel.

- En er jo heldig hvis en blir gammel, sier legen, og kommer samtidig med noen råd:

- For å få en god alderdom, er det også viktig å prøve å være aktiv, og ikke bli sittende passiv foran TV-en. Å delta i samfunnets aktiviteter, er et gode. Og så krever det toleranse både hos en selv og omgivelsene, for at alt ikke er bare bra.

- Ensomhet er kanskje det største problemet i den vestlige verden. Her er kirka og menigheten også viktig. 75 % av våre pasienter bor alene, og det er en kjempeutfordring.

Samfunnet må tilpasses eldre

- Vi blir langsommere når vi blir eldre, mens samfunnet bare går fortere og fortere. Tiden til å passere fotgjengerfeltet i Prinsenkrysset, er for eksempel for kort, sier Saltvedt. - Det må jo være mulig å krysse et veikryss selv om beina er blitt litt dårligere, men det krever at samfunnet tilpasses. Hvis ikke, blir det jo altfor mange som ikke klarer sin hverdag!

- Mange er redd for å bli syk og gammel, men vi må huske at de fleste gamle har det veldig bra, og mange føler faktisk at de har det bedre enn noen gang i livet sitt!

Å bli gammel

Vi har snakket med fem 10-åring, som går på 5. trinn på Nyborg skole, om hva de gleder seg til med å bli gammel, og om hvordan de tenker at ting vil forandre seg da. Alle fikk disse spørsmålene:

Tekst og foto: Hans Kristian Solbu

1. Hva gleder du deg til med å bli gammel?
2. Hva er forskjellen mellom å være 10 år og det å være gammel?
3. Hva er det som er likt?
4. Hvordan tror du at du kommer til å forandre deg mest når du blir gammel?
5. Er det viktig at de som blir gamle prøver å holde seg ung?



GURO



GEORG



ELEN

Mathea Nordnes Skagen

1. Jeg gleder meg til å få barnebarn, og til å få tid til å gjøre andre ting enn å jobbe.
2. Vi har nok mer energi og leiker mer når vi er barn. Jeg ser ikke for meg at jeg kommer til å hoppe trampoline når jeg blir gammel.
3. Jeg kommer jo fortsatt til å være meg selv. Jeg vet jo ikke dette helt sikkert, men jeg tror ikke jeg kommer til å forandre meg så mye.
4. Kanskje kommer jeg til å klippe meg kort.
5. Det er ikke viktig. Det er alltid best å være den man er.

Lars Baasland

1. Jeg vet ikke om det er så mye jeg gleder meg til. Jeg har det fint sånn som jeg har det nå, men ofte er det jo sånn at de gamle ønsker at de var yngre og vi barna at vi var større.
2. Jeg kommer ikke til å se på TV og på nett sånn som jeg gjør nå. Jeg kommer til å tenke annerledes, ha andre meninger. F.eks. nå har jeg lyst til å være lenge oppe om kvelden, men når jeg blir gammel har jeg kanskje lyst til å legge meg fordi jeg er sliten.
3. Det meste andre (enn svaret på 2) kommer til å være likt. Samme humor f.eks. Følelsene tror jeg kommer til å være de samme, når man blir lei seg og blir glad.
4. Jeg kommer til å se annerledes ut, og jeg kommer til å like annen mat og drikke kaffe og sanne ting. Nå liker jeg å spille på Ipad og se artige filmer. Når jeg blir voksen, kanskje liker jeg bedre romantiske filmer.
5. Det er fint at de vil holde seg friske i hodet og i god form, og at de følger med på det som skjer. Men jeg syns ikke de skal ta plastisk kirurgi.



MATHEA



LARS

Guro Karine Singsaas

1. Jeg gleder meg til å få tid til å reise og se på forskjellige kjente ting og kirker. Jeg har lyst til å se statuen av Jesus i Rio de Janeiro.
2. Jeg kommer til å ha andre interesser, som f.eks. slektsforskning og det å lese mer bøker. Utseendet kommer også til å forandre seg. Det blir mer spørsmål om hva man orker å gjøre.
3. Det meste vil være likt. Alt det andre enn det jeg svarte på nr. 2.
4. Utseendet, og at jeg ikke orker å gjøre så mye. Kommer til å få andre interesser. Nå driver jeg bl.a. med Taekwondo, og det tror jeg ikke jeg kommer til å holde på med når jeg blir gammel.
5. Det kommer an på hva slags ung man mener. De kan godt holde på med det de gjør som unge, men de trenger ikke gjøre noe med utseendet.

Georg Hopsø

1. Jeg gleder meg til å ha mer frihet og mer fri, ikke jobbe. Kunne dra på ferie når man vil. Og så høres det morsomt ut å få barnebarn.
2. Man blir mer stiv og støl i fotan. Får lettere problemer og kan bli lagt inn på sykehjem.
3. Når vi er barn og går på skolen, så har vi det ikke så travelt som dem som jobber. Så kanskje det blir mer likt den friheten vi har som barn.
4. Interessene forandrer seg. Nå liker jeg å holde på med TV-spill og Ipad. Kanskje jeg kommer til å like å gå på museum å se på hvordan det var da jeg var barn.
5. De trenger ikke holde seg ung, men holde seg i bra form er lurt så de slipper å bruke stokk eller rullator.

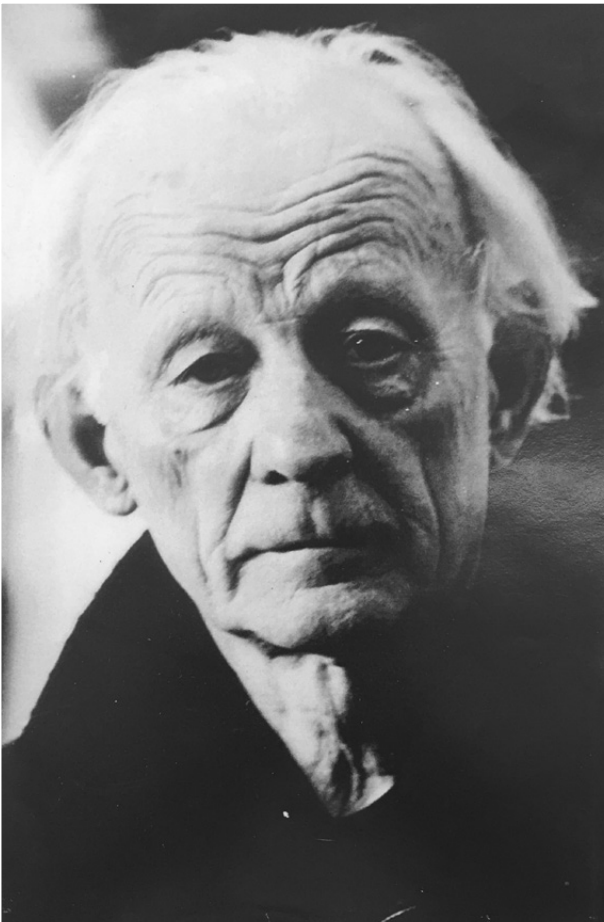
Elen Flotten Jakobsen

1. Jeg gleder meg til å ta det litt mer med ro.
2. Jeg tror jeg kommer til å være mye roligere, og det kan være både fint og kanskje litt kjedelig.
3. Jeg spiller fotball nå, og jeg kommer sikkert til å følge med på fotball, og heie på RBK.
4. Utseendet kommer til å forandre seg, og det er helt greit. Det er sånn det er.
5. Nei. De må være den de er.

Å møte alderdom og død krever talent

Hvordan møte alderdommen som billedkunstner, hvordan opprettholde skaperkraften...? Dette var spørsmålet som Menighetsbladet stilte til kunstneren Håkon Bleken. På vei til Spania sender Bleken oss dette svaret:

Tekst: Håkon Bleken



– Jeg tror ikke det generelt sett er særlig stor forskjell på møte med alderdommen uansett hvilket yrke man måtte ha. De vanligste helsemessige tiltak som god og riktig kost, multi-vitaminpiller, fysisk aktivitet, slutte å røyke og så videre....

– Men allerede der begynner det å rakne – Picasso for eksempel ble over 90 til tross for at han kjederøkte hele livet, bokstavelig talt fra han ble født. Det fortelles at han som nyfødt var så svak at alle trodde han skulle dø. Men hans bestefar tok et kraftig drag av sigaren og blåste det rett inn i ungen som satte i et brøl og så var veien til Guernica klar.

– Vel, jeg for min del har nå likevel sluttet å røyke og det fordi jeg ble meget trett av det etter hvert, og det gikk ut over malinga og dermed over og ut.

– Så altså; jeg kan bare snakke for meg selv og for meg er de to viktigste tingene; arbeide og gå, gå turer, gå rundt vannene, gå i storbyene i utlandet, gå, gå.

Jeg merker at jeg kommer på ting bedre – det styrker meg fysisk, psykisk og intellektuelt – tenker klarere – intet under, blodsirkulasjonen går også gjennom hodet, hjernen. Men slike ting finnes det ingen regler for.

Det å møte alderdom, og død for så vidt, er til en viss grad et talent, et slags aksepteringstalent. Nesten en slags raushet.

Men jeg går – går og arbeider. Så til sammen, ja til sammen gjør jeg vel som Espen Skjønberg, forsinker forfallet så godt jeg kan.



Midt i ropet om rettferdighet

Tekst Hans Kristian Solbu. Foto: TV2

Marianne H. Brekken (28) er vikarprest i Sverresborg menighet. Hun var ferdig utdannet teolog fra Det Teologiske Menighetsfakultet i desember, palmesøndag ble hun ordinert til prest i Nidarosdomen. Marianne beskriver seg som en person med godt humør, brennende engasjement for rettferdighet og stor kjærlighet for folkekirka. Hun er nestleder i Åpen folkekirke og Den norske kirkes representant i sentralkomiteen til Kirkenes Verdensråd. Et stort engasjement har hun hatt fra hun var liten, styrken henter hun hos Gud.

– Jeg har nok alltid hatt en sterk rettferdighetssans – det fikk nok også mine foreldre merke. Som konfirmant ble jeg med i Changemaker, Kirkens Nødhjelps ungdomsorganisasjon, der fant jeg endelig et sted hvor jeg kunne få utløp for engasjementet mitt. Jeg traff andre ungdommer som også ønsket å forandre verden.

Troen og engasjementet henger tett sammen for Marianne. Hun forteller at hun inspireres av fortellingene om Jesus som sto på de utstøttes side, som gikk sammen med de som resten så som urene. I 2007 var Marianne deltaker på Kirkens Nødhjelps utvekslingsprogram og reiste til Filippinene. Oppholdet på Filippinene var sjelsettende for henne og har lagt grunnlaget for mye av hennes forståelse av hvem Gud er.

– På Filippinene opplevde jeg for første gang kraften som ligger i evangeliets budskap. At Gud er midt i blant oss, tar del i våre liv, i undertrykkelse, lidelse, men ikke minst deltar i vårt rop om rettferdighet. På Filippinene sto kirken midt i kampen – midt i ropet om rettferdighet. Det har jeg tatt med meg når jeg har funnet ut av hvem jeg er som menneske og som prest.



I slutten av juni deltar Marianne på møte i sentralkomiteen til Kirkenes Verdensråd hvor hun sitter som representant for Den norske kirke. Kirkenes Verdensråd er verdens største økumeniske organisasjon, hvor over 340 kirkesamfunn med omkring 550 millioner kristne er medlemmer. Årets møte skal være her i Trondheim. Hvordan vil møtet prege Trondheim by?

– Årets møte har en målsetning om å være synlig i bybildet. Med kristne fra hele verden samlet er det viktig at vi får gjort de nødvendige beslutninger. Men viktigere er det likevel å dele fra livene til kirkene. Kirkeledere fra Syria vil dele fra deres hverdag, det vil også bli holdt åpne temasamlinger om barns rettigheter, radikaliserings og enhet på tvers av Kirkesamfunnene.

– Å møte kristne fra andre kirkesamfunn er både spennende og utfordrende. Man føler at man virkelig er del av en verdensvid kirke og man kjenner på at Gud er større enn vår kirke, at mysteriet om Gud tolkes på ulike måter. Samtidig er det også krevende, krevende fordi andre kristne tolker på en annen måte enn det vi i en luthersk tradisjon gjør, forstår Bibelen

slik at kvinner ikke kan være prester. Men mest av alt er Kirkenes Verdensråd en mulighet til å kjenne på fellesskap i troen på den treenige Gud, selv om en er uenige om enkelte ting.

Marianne var en av initiativtakerne til Åpen folkekirke som stilte egne lister ved Kirkevalget i høst. Siden oppstarten av organisasjonen i 2014 har hun sittet som nestleder. Hun får ofte spørsmål om hvorfor hun har valgt å engasjere seg i dette arbeidet.

– Åpen folkekirke var noe jeg bare måtte gjøre. Da Kirkemøtet sa nei til likekjønnet ekteskap i 2014 kjente mange mennesker på sinne og skuffelse, og på om det var plass til deres liv i kirka. Selv tror jeg at Den norske kirke er større enn dette spørsmålet, at vi tåler å være uenig.

Hvordan slapper du av og finner styrke til å fortsette?

Jeg finner ro og styrke i troen, i det å feire gudstjeneste. I gudstjenesten hviler jeg og får påfyll. Jeg tror vi alle trenger noen rom hvor man bare kan skru helt av, derfor blir det også en del dårlige serier på Netflix!



Maria



Gunn

TROSOPPLÆRING BYÅSEN HØST 2016

Faste aktiviteter

Byåsen Pre Soul Children øver **mandager i partalluker kl. 17.30.**

Byåsen familiekor øver **mandager i oddetalluker kl. 17.30.**

Byåsen KFKUK-KFUM speidergruppe har samling **onsdager kl. 18.00** ved Haukvatnet.

Søndagsskole: **Søndager** unntatt ved familiegudstjenester.

Babysang: **Tirsdag kl. 11.00 og 12.00.** Oppstart 23. august.

Shelter ungdomskafé: **Tirsdager kl. 18.00-22.00** og **fredager kl. 19.00-23.00.** Oppstart 23. august.

JULI

Ingen aktiviteter

AUGUST

- 11. Noahs ark (2. trinn)
- 19.-21. Camp Carpe Diem
- 26.-27. Ungdomslederkurs – tur til Åre
- 28. Familiegudstjeneste med misjonsløp

SEPTEMBER

- 11. Carpe Diem
- 25. Familiegudstjeneste med utdeling av 4-årsbok
- 28. Kirkebokspionene

OKTOBER

- 1. Bydelsfest
- 2. Carpe Diem
- 5. Kirkebokspionene
- 19. Kirkebokspionene
- 30. Familiegudstjeneste med utdeling av 6-årsbok

NOVEMBER

- 13. Ungdomsgudstjeneste
- 15. Babygudstjeneste
- 19. Julesalg
- 26.-27. Lys vaken (6. trinn)
- 27. Familiegudstjeneste

DESEMBER

- 11. Lysmesse med speidergruppa
- 11. Carpe Diem juleavslutning
- 12. Mot jul - julekonsert

Liv og røre

I vårhalvåret har vi hatt mye aktivitet her i Byåsen kirke! Vi kan nevne over 200 barnehagebarn på Påskevandring, god oppslutning om Tårnagenthelg, Påskemysteriet og Babysang, samt ulike aktiviteter for familier. Vårens utdeling av 4-årsbøker var som alltid et eventyr. Kirka fyltes med spente fireåringer og vårt flotte barnekor, Byåsen Pre Soul Children, bidro med sanger fra musikalen de satte opp i mai.

Fire- og femåringer i menigheten har også hatt sin egen klubb. Kirkebokspionene har utforsket kirka, lært mange sanger, hørt spennende fortellinger, tegnet og klippet, og også lekt «Haien kommer!» ute på kirkebakken til frydefulle rop og mye latter. Vi har kost oss med boller og saft, og blitt kjent med kirka vår.

Til høsten er det ny utdeling av bøker under gudstjenesten 25. september. Kirkebokspionene møtes igjen tre onsdager etter det. Velkommen!

Vi ønsker alle en god sommer! Hilsen Maria og Gunn



Dette kommer!



Noahs ark

Skal du begynne på 2. trinn til høsten? Da har du sjansen til å lære noe nytt rett før skolestart! **11. august** fyller vi kirka med dyr, barn og en stor båt når vi skal ha Noahs ark-dag. Det blir snekring, forming, fortelling, dans og musikkverksted. Invitasjon kommer i posten. Ta med deg en venn og kom!

Babysang

Babysangen har pause frem til høstsemesteret. Oppstart er **tirsdag 23. august**. Da er du hjertelig velkommen hit til Byåsen kirke for ei koselig stund med sang og sosialt samvær. Åpen kafé annenhver tirsdag. Kaffe/te hver tirsdag. PS. Husk å ta med babyen!



Blir sommerferien lang og kanskje litt kjedelig? Ikke fortvil! **To uker i sommerferien** arrangeres ShelterCamp for ungdom 13-18 år. En rekke spennende og sosiale aktiviteter venter deg!

Camp Carpe Diem



En hel gjeng med ungdommer fra menigheten drar på tur **19.-21. august**. Vi skal til idylliske Solhaug landsted i Åsenfjord. Her blir det blant annet bueskyting, badestamp, kanotur, stand up padle, alt i et varmt og inkluderende fellesskap.



Anne-Elise



Amanda



Babysang

Velkommen til babysang **mandager i skoleuker klokken 12.00** i Sverresborg kirkesenter. Det serveres enkel lunsj for en tier etter sangstunden. For mer informasjon se vår Facebook-gruppe Babysang i Sverresborg kirkesenter. Kom med den stemmen du har, for barnet er det den vakreste av alle!

4-årsbok

10. november inviterer vi alle barn som fyller fire år i menigheten til fireårskurs på Sverresborg kirkesenter. Det vil bli enkel servering denne kvelden. **Søndag 13. november** er det familiegudstjeneste hvor vi deler ut bok til fireåringene. Påmelding til ag728@kirken.no

Første-klases

Å begynne i første klasse er en stor opplevelse for både barnet og familien! Hver høst blir 1. klassingene i menigheten invitert til en gudstjeneste og en kirketorsdag hvor vi markerer at de har begynt på skolen. Det er **familiegudstjeneste 4. september** med utdeling av bok og **kirketorsdag 8. september** hvor vi prater om hvordan det er å ha begynt på skolen! Påmelding til ag728@kirken.no

Krølletreff

Alle som fyller to år inviteres til lek, sang og moro på Kirketorsdag **6. oktober**. Sammen skal vi også finne lille Krølle! Søndag **9. oktober** møtes vi til Familiegudstjeneste i Havstein kirke hvor toåringene er spesielt invitert. Påmelding til ag728@kirken.no

SVB KRYBBA

Annenhver onsdag samles ungdom fra 8. klasse og oppover på Sverresborg kirkesenter. Der har vi et sted og henge, ofte noe å spise, brettspill og god stemning. Følg med på Facebook «SVB-krybba»! For mer informasjon se vår hjemmeside.

mini KRYBBA

Hver gang vi arrangerer Kirketorsdag så er det også MiniKrybba fra **kl. 17.15** for 5.-7. klassinger! Det foregår på ungdomsrommet i kirkesenteret, og ledes av eldre ungdommer. Det er brettspill, playstation og god stemning!

18+

Velkommen til et dugnadsbasert møtested for unge voksne i menigheten. Her samles vi for å prate om de dype tingene og de ikke fullt så dype tingene, gjerne over en enkel kveldsmat hos en av deltakerne. Her er alle velkommen! For mer informasjon ta kontakt med **Håkon Aleksander Leinonen** på **970 34 533**.

Kirke Torsdag

Har du lyst på ferdig middag sammen med andre i nabolaget? Velkommen til kirketorsdag én torsdag i måneden! Man kan være med på «full pakke» eller bare deler av ettermiddagen. I vår vil det bli arrangert **8. september, 6. oktober og 25. november**. Se vår hjemmeside for mer informasjon!



JUNI

- 6. Sommerfest i Krybba kl. 19.00
- 9. Kirketorsdag, Grillfest med speideren
- 11.-12. Overnattingstur med speideren
- 12. Familiegudstjeneste i Sverresborg kirkesenter

JULI

Ingen aktiviteter

AUGUST

- 11. Noas ark dag
- 22. Babysang
- 26.-27. Ungdomsleder Kurs
- 28. Speideren
- 29. Babysang

SEPTEMBER

- 4. Familiegudstjeneste i Kirkesenteret, «Gratulerer du er førsteklases»
- 5. Babysang
- 8. Kirketorsdag, 1. klassinger spesielt invitert
- 12. Babysang
- 19. Babysang
- 25. Speideren
- 26. Babysang

OKTOBER

- 3. Babysang
- 6. Kirketorsdag, krøllekveld med toåringene
- 9. Familiegudstjeneste i Kirkesenteret, toåringene spesielt invitert
- 17. Babysang
- 24. Babysang
- 30. Speideren

NOVEMBER

- 7. Babysang
- 10. 4 årskurs i Kirkesenteret
- 13. Familiegudstjeneste i Havstein kirke, utdeling av 4-årsbok
- 14. Babysang
- 21. Babysang Gudstjeneste
- 25. Kirketorsdag, Babysang spesielt invitert
- 26.-27. Lys Våken

DESEMBER

- 4. Speideren
- 13. Luciafrokost i kirkesenteret
- 18. Familiegudstjeneste i Kirkesenteret, vi synger jula inn.



PORTRETTET

– Nåden er ubegrenset!

Han er dirigent for symfoniorkesteret og bekjemper nett-troll med klassisk musikk. Han er kulturengasjert og fotballinteressert. Han mener toleranse er ordet å leve etter for å dempe stridigheter og at nestekjærlighet og tilgivelse må etterleves også for de som gjør vonde ting. Nåden mener han er ubegrenset.

Tekst og foto: Tor Asle Kleveland

Bli litt bedre kjent med Torodd Wigum (46). Det er mandag, men ikke en vanlig mandag da jeg møter Torodd utenfor Havstein Kirke. Det er 16. mai. Dagen før den store dagen. Det er også fotballens festdag og det er 2. pinsedag. Torodd har tatt turen fra sin bolig ved Havsteinbanen for å snakke litt løst og fast med menighetsbladet om sitt forhold til tro og kirke og samfunn og kultur.

Sola skinner og fuglene høres ut som de synger glade maitrofer. Vinddraget er fortsatt vårkalddt, men sola gir varme nok til at vi setter oss på benken utenfor Havstein kirke med utsikt over nesten hele Trondheim og med Nidarosdomen som en kledelig kulisse rett mot sør.

– Dette er jo på en måte en bonusdag dette, innleder Torodd smilende.

Pinse er jo sammen med jul og påske en av tre høytider. Hvilket forhold har du til slike høytidsdager?

– Kanskje som mange andre. Det er jo som du sier den tredje høytiden. Julia er jo på mange måter en sterk høytid familiært som vi alle har et forhold til. Påska det samme og havner nok på en delt 1. plass. Pinsa er nok litt annerledes. Hvis du spør ti eller tyve på gata så er det vel mange som ikke vet hva pinsa handler om. (Regnes som kirkens fødselsdag der den Hellige Ånd kommer til disiplene og gir dem styrke til å fortelle om Jesus – og dermed starten på den kristne kirke. red anm). At Jesus ble født i jula vet mange. Noe oversikt over det som skjedde i påska har nok også mange, mens pinsa er kanskje mindre håndfast. Personlig er barndomsminnene preget av en tur på hytta og pinseaften med familien har gode minner. Da var det vår og litt grilling av pølse på hytta. Må innrømme at jeg nå til dags ikke har noe markering av pinse.

Hvor sterkt sitter din forankring til tro rundt disse høytidene?

– Jeg er oppvokst i en såkalt kristen familie med kirkeaktive foreldre. Jeg har tre søsken som alle var aktive i Skolelaget, så det ble også min ungdomsbasis og bakgrunn. Jeg har ikke vært så veldig aktiv i voksen alder, men jeg har kirka som mitt tilholdssted når det kommer til troen. Det er vanskelig med troen, det er tema for en lang prat. Vi er ikke så veldig kirkeaktive, men vi

har hatt to konfirmanter her i Havstein og vi har hatt barnedåp her og så har jeg bidratt litt musikalsk i og med at jeg jobber med det til daglig. Kortsvaret er at Havstein kirke som er bak oss her er der jeg hører til. Det har jo vært noen få ganger i livet hvor jeg har tenkt og grublet og lurt på om jeg IKKE tror også, men det har jeg ikke fått til. Så jeg har noe der. Det har jeg, sier Torodd og ser litt ettertenksomt utover det flotte landskapet foran oss.

Hva mener du er kirkas viktigste oppgave i samfunnet i dag ut fra sitt samfunnsmandat?

– Det er godt spørsmål. Da blir det litt i sammenheng med den lange tanke-rekka jeg prøve meg med i sted. Du brukte et godt ord-samfunnsmandat. Jeg tror kirka betyr mye for mange som ikke bruker den så ofte. Den er nok mer viktig enn mange tenker over til daglig. En ting er de aktive i menigheten som bruker den som sitt troshjem, men jeg tror den er viktig for mange som ikke tramper ned dørstokken også. Jeg har en bror som er prest i Lofoten, han er veldig opptatt av kirka som et samlingspunkt også utover søndagen. Kanskje kommer det enda mer til uttrykk på et mindre sted, for der har alle et forhold til kirkerommet. Så ser jeg også hvor viktig funksjon kirka har ved store hendelser som både er glade og triste – og hvor mange søker styrke ved ekstraordinære ting i vanskelige tider. Jeg er vel litt gammeldags også for da jeg var i en konfirmasjon nylig som ble avvirket i en konferansesal så må jeg si at jeg savnet både kirkerommet og orgelet, smier Torodd.

Noen hevder jo også at kirka er litt gammeldags. Synes du kirka er litt gammeldags i 2016 eller er den i likhet med samfunnet i stadig utvikling?

– Jeg synes den har blitt mer åpen og er i utvikling, men samtidig så tror jeg også at vi har bruk for institusjoner som har en litt lenger tidsramme enn alt som «INN» og hot nå. For min del så er det nettopp det som gjør at kirkerommet er noe spesielt. Kall det gjerne gammeldags, men det har noe med historikk og røtter også. At noe står i en linje og har litt lenger horisont enn det som bare er INN nå.

Er det noen områder du synes at kirka at har stått for mye på stedet hvil?

Torodd ler litt.. – Godt spørsmål. Det er det sikkert opp gjen-

nom historien hvis vi ser stort på det. Da er vi igjen inne på dette med samfunnsrollen, og det som er veldig aktuelt nå er likekjønnet vigsel. Jeg er glad for den avgjørelsen som er tatt nå. Samtidig tar det tid å endre på ting og kirka har vel endret seg på mange områder opp gjennom historien som blant annet kvinnelige prester så ting har gradvis utviklet seg.

Kirka har over tid bragt med seg verdier som nestekjærlighet og tilgivelse. Hvordan synes du nestekjærligheten blir ivaretatt i det norske samfunnet i dag?

– Hvis vi ser litt nært i tid og på det siste året spesielt så ser vi at debatten og aktiviteten rundt flyktning-situasjonen i Europa med bilder av hendelser og den lille gutten som lå i vannkanten gikk verden rundt. Det kom skylt over oss. Da var det bølge av velvilje og de aller fleste tok det innover seg. Nestekjærligheten hadde gode kår da, og selv om det også politisk ble debatter og begrep som godhetstyranni ble brukt så tror jeg nestekjærligheten i forhold til menneskeverd generelt er i utvikling her hjemme. De fleste som bor i Norge er klar over at vi har det godt og villig til å gi til andre som lider. Det ser vi også ved innsamlingsaksjoner, men nestekjærligheten i hverdagen er nok viktigst.



Hva med evnen til tilgivelse? Etikkers mester har sagt at man skal elske sine fiender. Kan vi makte å tilgi ekstreme handlinger som det terrorister gjør og som A-B-B gjorde i Norge?

– Det er også et godt om omfattende spørsmål. Jeg tenker at vi bør og skal være i stand til det. Det er veldig menneskelig å føle at man ikke kan greie det. Det så vi også når han fikk tatt opp ny rettsak her nå. Da skjønte jeg mange som reagerte. Mange har jo lyst til å henrette ham på flekken, men som stat og nasjon er der bra sånn som vi har det. Hvis ikke blir det fryktelig vanskelig å trekke opp de grensene. Og fra et tros-ståsted så er jo nåden ubegrenset. Står det noe i bibelen om at noe ikke er tilgivelig da? spør Torodd uten at vi greier å finne eksakt svar på det.

Mange har også sagt at man skal greie å tilgi terroristen ikke nødvendigvis for hans skyld, men for egen skyld for at de selv skal få det godt med seg selv?

– Det er jo et godt poeng. Det er mye av tilgivelsens natur det også. Det er interessant for vi ser jo mennesker som ikke greier å tilgi og gjøre opp ting og da er det jo deg selv som får begrenset livskvalitet. Og som i verste fall ender i bitterhet og misnøye. Tilgivelsen er sammensatt. Det er ikke bare noe du skal gi. Du får faktisk noe gjennom å gjøre det.

Du må si litt om det du driver med og kultur-engasjement og gjerne også hva de legger i begrepet kultur?

– Ja, sjå der. Ja, hva er det og hva er norsk kultur? Det er vel litt forenklet sagt kanskje summen av det vi mennesker og samfunn gjør sammen. Musikken er mitt yrkesvalg og jeg er profesjonell musiker. Det går først og fremst i klassisk musikk. Jeg

spilte både fiolin og bratsj før, men er dirigent på heltid nå for Trondheim symfoniorkester, samt freelance dirigent for Kork og symfoni-orkestere i Bergen og Stavanger. I mitt voksne liv så må jeg si at musikken dekker mye av mitt åndelige behov. Jeg har hatt og har mange sterke opplevelser med musikk både som utøver og som lytter. Det er noe der som treffer meg veldig. Og det gjør det jo til mange. Jeg var med å arrangere en støttekonsert for flyktninger i Vår Frue kirke i fjor.

Og så vet jeg at du gjort et spennende grep med musikken knyttet til det å bekjempe netroll og netthets?

– Det begynte med at jeg havnet borti noen kommentarfelt som var helt forferdelig å lese. Det handlet om flyktninger og både Knut Arild Hareide og Trine Schei Grande fikk gjennomgå der. Det ble brukt utrykk som landssvikere og det som verre var. Jeg følte at jeg måtte svare på et vis, men fant ikke noen ord for det. Det var så mye stygt i kommentarfeltet så det var behov for motvekt. Her trengs det noe vakkert, tenkte jeg. Jeg fant et orkesterstykk på You tube (en ungarsk dans av Johannes Brahms – siden saken handlet om flyktninger i Øst-Europa) som jeg kopierte inn og da fant jeg på ordet **snik-symfonisering**. Det er det mange som har hengt seg på. Det er en naiv liten greie og det stopper ikke netthets, men det gjør i hvert fall ikke vondt verre. Og i beste fall får det noen til å stoppe opp, for det eskaleres så fort alt i dag med å taste inn meninger. Det handler litt om musikkens kraft også som jo er et universelt språk. En urkraft som hører med i skaperverket og som har vært der fra tidenes morgen. De slo sikkert på ett eller annet Adam og Eva også eller sang, smiler Torodd.

Vi kunne nok ha pratet en time til og vi snakker litt om hans fotballinteresse for Rosenborg og Tottenham, men også en slik artikkel må ha et endepunkt så jeg spør han nesten til slutt om han har noe livsmotto. Torodd tenker seg litt om.

– Det må bli den gyldne regel, skråstrek kardemommeloven. Og så er det ett ord jeg er opptatt av og det er toleranse. Det er viktig i forhold til den politiske situasjonen vi har vært innom. Jeg er redd for motsetningene som er ute i verden i dag mellom blant annet kristendom og Islam. Det er så sammensatt det med ekstremisme, islamisme og muslimer. Det er ikke noe som er sort-hvitt der heller. Å ha en grunnholdning gjennom toleranse er noe jeg tror på.

Hvis vi helt tilslutt kortfatter livet ned til i fødsel, du lever og dør. Hva tenker du om døden?

– Det vet jeg ikke. Det er veldig vanskelig. Jeg har ikke en klar formening om at jeg skal videre. Vi får vel alle svaret på det før eller siden om vi oppfatter det eller ikke da. Jeg velger å sitere min gamle mormor som ble 95 år. Hun var aktiv i Salem. Jeg hadde litt høytlesning for henne fra bibelen på slutten hvor jeg leste fra av Johannes Åpenbaring. Da kom vi inne på dommen og døden. Da sa hun til meg: – Torodd, jeg tror det er nåde for alle i siste øyeblikk ...

Det har blitt noe jeg har tatt med meg. Så apropos motto. Det har blitt en trosbekjennelse. Et halmstrå og vel så det, avslutter Torodd Wigum.



Velkommen til Havstad sykkelpark

Tekst: Hans Kristian Solbu

Vi er mange som synes det er fint å bo på Byåsen fordi det er så lett å komme seg ut i marka. Min veg til marka går som oftest forbi Astor-banen, der det nesten alltid er liv og røre. Og i det siste har det også kommet opp et nytt anlegg der det står «Havstad sykkelpark» på en plakat. Og det har tirret min nysgjerrighet.

– Dette er et anlegg som først og fremst er tenkt for barn og ungdom, sier Arne Radmann, men voksne skal også kunne ha det artig der. Arne Radmann er en av initiativtakerne til å få til et sykkelanlegg på Havstad. Og de har hatt et godt samarbeid med Trondheim Kommune. Kommunen, som ønsker å etablere forskjellige aktivitetsanlegg nært der folk bor, er interessert i å få til en større variasjon i nærmiljøanleggene, slik at de ikke bare består av forskjellige slags ballbaner.

Anlegget, som ligger mellom Astorbanen og Storhaugen trafostasjon, består av to baner: en pumptrack, som allerede er ferdigstilt og en dirtjump, som er planlagt ferdig til sommerferien.

En pumptrack, forklarer Arne, er en mini BMX-bane, som går i ei sløyfe der man kan starte og kjøre de rundene man har lyst til. Der var vi med på dugnad for å få den formen på den som vi ønsker. Og den har vært i daglig bruk siden den ble åpnet i fjor høst.

Dirtjumperen, som enda er under etablering, er en mer utfordrende bane, som gir større fart og høyere hopp. Det er planlagt tre linjer med forskjellige vanskelighetsgrad, så alle kan prøve seg her. Vi ser virkelig fram til å ta den i bruk i løpet av sommeren.

For å få vite mer om anlegget og følge med i det som foregår, så oppdaterer vi det som skjer der på <https://www.facebook.com/HavstadPumptrackDirts/>.

Vi er virkelig glade for å få realisert dette anlegget, sier Arne, og vi ønsker barn og ungdom og voksne velkommen til å bruke det.

1. juni hadde 70 sangglade barn og dyktige ansatte fra Byåsen kirkes barnehage sin årlige forestilling. Med sang og skuespill underholdt de en fullsatt kirke i nesten en time. Repertoaret bestod blant annet av en urforeføring av barnehagens egen sang og sanger som «Påskemorgen slukker sorgen», «Brannmann Sam» og «Du e elektrisk». At sanggleden er stor i barnehagen er det ingen tvil om. Det synges mye enten det er i sandkassa, på tur eller på de faste sangstundene. Heldige er de barna som får gå i en slik flott barnehage og heldige var de som fikk oppleve engasjementet og sanggleden.



Natt til 1. Mai

I mange år har det vært en trend at ungdom helt ned i 13-års alderen har samlet seg for å feste ute rundt om i hele byen i mai, særlig natt til 1. og 17. Ungdomsstyret, bestående av ungdommer fra 16-25 år, i Sverresborg menighet ønsket å lage et trygt, artig og rusfritt alternativ. Derav kom ideen om åpent hus på Sverresborg kirkesenter natt til 1. mai!

«Åpnet hus» ble arrangert i regi av ungdomsstyret sammen med prest Silje Meisal for første gang i fjor. Med godt og vel 120 ungdommer innom i løpet av kvelden var både menighet, natteravner og politi fornøyd med den store suksessen!

I år oppgraderte ungdomsstyret sammen med Silje Meisal og Marianne Brekken arrangementet med minikonsert av Amalie Leirvik og Myrtoula Røe, DJ og konkurranser. Med god hjelp fra over 20 initiativrike og kreative ungdomsledere, frivillige foreldre, bakere, pølsekokere, sterke riggere, blide ryddere og godt vakthold så ble suksessen igjen et faktum. Over 100 ungdommer var innom i løpet av kvelden! Sammen skapte Sverresborg menighet et trygt og godt alternativ.



NATTÅPENT I BYÅSEN KIRKE

Shelter ungdomskafè i Byåsen kirke hadde også åpent hus kvelden til 1. mai. I tillegg var det 15 ungdommer som overnattet i kirka.

Byåsen og Sverresborg menighet takker våre annonsører:



Kulinarium Kantine AS
· Gourmetmat
· Alt innen selskapsmat
· Konditori · Catering

RING FOR UKENS TILBUD! 926 96 269
Tel 474 63 467 | Bromstavd 57 | 7047 TRONDHEIM

Elveseter
begravelsesbyrå

Ingen tillegg ved samtale i hjemmet

Døgnvakt: 72 84 50 80
kontakt@elveseter.com
www.elveseter.com

Trondheim gravmonumenter AS

Fabrik: Byneset v/Flakk 72 84 40 90

- Oppussing av steiner
- Navnetilføyelser
- Nedsliping av steiner
- Bolting av steiner
- Gravlykter og tilbehør

Byens største

BUNNPRIS

PRISENE TIL BUNNS - IKKE UTVALGET!
POST • TIPPING • APOTEK

BUNNPRIS HAVSTAD AS • Byåsveien 158
E-post: bphavstad@bunnpris.no

FLATÅS
BEGRAVELSESBYRÅ

Tlf. 73 99 22 22
Døgntelefon 932 90 086
www.flataas.no

PB

PIZZABAKEREN™

Pizzabakeren Øya 73 52 66 66
Pizzabakeren Byåsen 72 84 11 11

VIGDAL
begravelsesbyrå as

Virke GRAVFERD

72 87 10 22
DØGNVAKT

www.vigdal.no

Mølabakken 5, 7224 Melhus
Vognhallvegen 2, 7023 Trondheim
72 89 00 80
Orkdalsveien 42, 7300 Orkanger
72 48 56 41

Selsbakk menighetshus

Rimelig leie til minnesamvær,
konfirmasjon, bryllup osv.

Kontakt: Kjell Steinar Holum
tlf.: 73 98 48 93

Byggmester
ULRIK RENDAL

Tlf. 915 44 254

Svanholm
GRAVFERD

Døgntelefon: 73 89 11 40 www.svanholm.no



Tlf. 72 56 51 10 | www.lianrestaurant.no
www.facebook.com/LianRestaurant

FRISOR
FIINBECK & FIA

Siste nytt innen klipp, farge,
extension og hårpleie

**Vi utfører alt innen hårpleie,
fra det klassiske til det moderne.**

Råkvåg: Tlf. 926 30 819
Ila: Tlf. 73 51 09 00
Byåsen: Tlf. 72 55 99 73
Stavset: Tlf. 72 56 13 33

Besøk vår hjemmeside:
www.fiinbeckogfia.no
www.peakshair.no

Eiendom - kontrakt - arv

www.advokatkvernes.no

Professor Brochs gate 8 A
7030 Trondheim

Tlf. nr. 93 28 60 60
Fax nr. 73 54 02 01
Org. nr. 992 136 251

Advokat Ola Kvernes
ola@advokatkvernes.no

Offentlig godkjent foterapeut

Hege Agate
tar hjemmebesøk
Tlf. 959 26 680

ROSKAFT
KJØKKEN STUDIO

Enormt utvalg | Topp service
Nydelige utstillinger | www.roskaft.no

JERNIA Eggen I MIDTBYN SIDEN 1861

Prinsensgt. 51 - Tlf. 73 87 43 87
Jernvarer · Kjøkkenutstyr · Lås · Nøkler

Din annonse?

Steinerskolen i Trondheim Barne- og ungdomsskole

- et pedagogisk alternativ
der det kunstneriske engasjerer
og stimulerer lærelysten til elevene.

Mellomila 1c 7018 Trondheim Tlf. 73 87 90 80
www.trondheim.steinerskolen.no

STEINERSKOLEN I TRONDHEIM
SKANSEN
VIDEREGÅENDE STEINERSKOLE

Studiespesialisering

Kunst, håndverk og teater sammen
med teorifagene... NOE FOR DEG?

Fortløpende inntak

Mellomila 1c 7018 Trondheim tlf. 73 87 90 80
www.trondheim.steinerskolen.no

DEN NORSKE KIRKE
Kirkelig fellesråd i Trondheim

Vi tilbyr
GRAVSTELL
- hele året

For mer informasjon om innhold og priser - se våre nettsider

Nett: www.kirken.trondheim.no • Tlf: 994 36 000
E-post: post@kirken.trondheim.no



HISTORIE FRA DITT NÆRMILJØ

Helge Wanvik. Utdrag fra Byåsminner 2003, Byåsen historielag

Krigskirkegården på Havstein

Våren 1942 ble jeg ferdig uteksaminert fra Skjetlein Landbruks-skole, og dro hjem og deltok i arbeidet på Havstein Vestre. Vi hadde startet med høykjøringen fra Havsteinbakken da en rekke offisersbiler kom kjørende og stoppet like ved. Ut av bilene kom det generaler, admiraler og andre høyere offiserer, som fortsatte til fots til utsiktspunktet Trivelighaugen på nabogården. Vi skjønte at noe viktig var i gjære.

En uke senere mottok onkel på nabogården og far beskjed om at det skulle anlegges en tysk krigskirkegård på Havstein. På vår eiendom ble det satt opp spise- og redskapshus, samt et likhus. Deretter begynte planeringen av omkring 20 mål der kirkegården ligger i dag. Arbeidet ble utført med hakke, spade og trillebår, for gravemaskiner og slikt fantes ikke den gang. Det var rart å se karer fra østlandsområdene komme for å arbeide på kirkegården i mørkdress og lavsko.

En tysk hagearkitekt ved navn Gilitch hadde planlagt kirkegården. Planeringsarbeid og grøfting pågikk hele høsten og vinteren. Ved Havsteinbakken på vår eiendom ble det altså satt opp ei arbeidsbrakke og ei likbrakke. Vi syntes det var nifst å gå forbi likbrakka, særlig når det var mørkt og uvær, og vindusskoddene stod og slamret i vinden.

Allerede utpå høsten ble det foretatt en del begravelser, så arbeidet bestod i en kombinasjon av planering, grøfting og graving av graver. Arbeidsstokken var på 15-20 mann, og var faktisk i kontinuerlig arbeid så lenge krigen varte. Smått om senn begynte kirkegården å ta form, men mye arbeid stod fortsatt igjen da krigen sluttet, så det var først etter freden den ble fullført slik den er i dag.

Mens arbeidet pågikk var det stadig begravelser av unge tyske soldater, både slike som døde en naturlig død og de som ble drept i trefninger. Også en del tyske sjøfolk drept i kamp til sjøs ble gravlagt her. Kistene med de døde ble først satt inn i likbrakka. Ved begravelser kom det en buss med tyske soldater, et geværlag og et musikkorps, samt to tyske militærpoliti, kjørende fram til Havsteingårdene. Om litt kom også en bil med tyske offiserer og en prest kjørende ned til kirkegården. Oppe på gården ble det kommandert "Raus" (Heraus), og ut fór tyskerne. Geværmenn og musikk marsjerte så ned til kirkegården. Der var kistene med de døde på forhånd tatt fram fra likhuset

og satt ved kanten av gravene. Med geværmenn og musikkorps på plass ble Horst-Wesselsangen, "nazisangen", avspilt og en prest sa noen ord.

Etter at kistene var senket i gravene ble det skutt en tre ganger salutt fra geværlaget. Til slutt ble "Deutschland, Deutschland, über alles", avspilt, før følget marsjerte tilbake til bussen.



Det sier seg selv at med flyttingen av jord under det langvarige planeringsarbeidet og alt tråkket i all slags vær, så var kirkegården alt annet enn bra å se til. Høsten 1944 ble det derfor kjøpt inn busker og trær for en million kroner fra Norske Haver i Oslo. Disse ble jordslått og skulle plantes ut våren 1945. Etter 8. mai og freden var det folkevandring av byåsingene som forsynte seg av de jordslåtte buskene.

Sommeren 1944 hadde tyskerne også samlet en mengde natursten som skulle brukes til mur rundt kirkegården. Året etter ble den spesielt tilhogde steinen hentet av folk fra Strinda kommune, og tippet ned i ei veifylling på Selsbakk, og det var jo synd med de fine stenene.

Sommeren 1945 ble det på Vestlandet og nordover opp til Mo i Rana gravd opp lik fra tyske graver og fraktet til Havstein krigskirkegård og gravlagt. Med disse ligger omkring 3000 unge tyske soldater der.

Da Vest-Tyskland begynte å komme seg på fote etter krigen, bekostet landet istandsetting av de tyske krigskirkegårdene i Norge og Finland. Trekors ble erstattet med stenplater med inngraverte navn. Et storstilt inngangsparti ble murt opp. Det ble også lagt ned store stenplater med navn på de stedene som de gravlagte var flyttet fra. Rundt kirkegården ble det bygd opp en mur av natursten, med sten fra Dybvadstenbruddet på Strinda. I muren ble det laget et skap med kobberdører foran, og der ble det utlagt en navnebok med henvisning til hvor de forskjellige gravene var å finne.

Et stort stenkors ble satt opp i sydenden av kirkegården, og på insiden av kirkegårdsmuren ble det plantet busker og trær. Et stenhus med toaletter ble satt opp for besøkende, samt en redskapsbod. Helt fra 1950-årene og til i dag, kommer det om sommeren busslaster med besøkende fra Tyskland. Annet hvert år kommer det også studenter med buss fra Tyskland for å stille på kirkegården.

SLEKTERS GANG

BYÅSEN KIRKE

DØPTE I BYÅSEN KIRKE

06.03. David Jensen Fikkan
06.03. Iver Skjetne
20.03. Felix Paulsen-Larsen
20.03. Emrik Paulsen-Larsen
03.04. Jakob Svendsen
16.04. Olav Henrik Steneng
17.04. Hans Kristian Nordløyken
01.05. Frida Gylder Jakobsen
22.05. Aurora Røli Bangstad
22.05. Emil Storli
29.05. Oliver Sandøy

DØPTE I ANDRE KIRKER

Oliver Elias Skavø Trolid
Irene Andreassen
Tilda Pettersen Skippervik
Jenny Reinsberg Santi
Oliver Dahle Norøy
Ingvild Lønborg Svarte

Emil Lie Haarberg
Lykke Olivia Iversen Linmo
Linus August Aunaas Skrødal
Aksel Skaare
Alise Eriksen Einvik
Therese Johnsen
Eva Karisari Frelso

DØDE BYÅSEN MENIGHET

23.01. Elna Aune
26.01. Svein Arne Berntzen
30.01. Turid Astrid Steneng
31.01. Astri Oline Støvne
01.02. Magna Myhre
19.02. Svein Gunnar Martinsen
20.02. Arvid Brøvdal
20.02. Torodd Skarland
21.02. Marna Randi Middelthun Jenssen
25.02. Kåre Marvin Vågø
28.02. Per Bjarne Galguften

29.02. Per Reidar Fondevik
05.03. Kåre Johan Storsve
17.03. Solveig Othelie Johnsdatter Liasjø
22.03. Lovise Tiller
27.03. Karl Inge Refseth
03.04. Helene Karlsen
05.04. Aagot Karoline Berg
07.04. Ingeborg Synnøve Ekle
13.04. Torbjørn Strømsnes
15.04. Anne-Lise Holst
19.04. Aud Wangberg
21.04. Margot Johanne Myhre
22.04. Anna Torill Mathisen Eide
29.04. Bente Hyldmo
03.05. Thoralf Berg
05.05. Snefrid Elinor Samstad
09.05. Odd Georg Frigaard
12.05. Ingebjørg Skaug

HAVSTEIN KIRKE OG SVERRESBORG KIRKESENTER

DØPT I HAVSTEIN KIRKE

21.02. Gustav Ernestus
Sara Aurora Kjønstad Haugen
Christopher Emil Sletthagen
Løwensprung
Ingeborg Foss Rindal
Kristin Rostad
28.02. Alida Isabelle Grønbech
06.03. Victoria Sæther Ukkestad
Oliver Værnes
13.03. Håkon Sæther Johnsen
Henrik Bjørgan Williams
20.03. Ludvik Wærnes Hammer
Irene Andreassen
10.04. Matheo Paz Bremnes
Leander Lindland Johansen
Tilda Pettersen Skippervik
Vegard Skaaren Thorbjørnsrud
17.04. Henry Pedersen Jakobsen
Oliver Dahle Norøy
Waldemar Bertnes Wærøy

24.04. Elise Nøvik Alvestad
Iben Lund Aune
Marie Olava Hermstad-Pettersen
15.05. Olivia Langli Saasen
Kristin Slagsvold
Håvard Moen Stjern
21.05. Lisa Emilie Loeng
Alina Sofie Loeng
Kristoffer Ovesen Fosstveit
Ulrik Strand Fredagsvik
22.05. Victor Min Moholdt
Linus August Aunaas Skrødal

DØPT I ANDRE KIRKER

17.04. Filip Sjøbakk Renolen
08.05. Astrid Hov Odsæter

DØDE

23.02. Anne-Mari Valseth
26.02. Arnfinn Tore Johnsen
Jo Svare

11.03. Dagrún Alice Findahl
Berit Berg
Per Johan Jørgensen
17.03. Nina Berg
Mary Jorun Johansen
18.03. Rolf Pettersen
21.03. Dorthea Johanne Kaarstein
22.03. Tore Bergh
Emmy Gjengset
11.04. Esther Hansen
22.04. Torkil Jamte Einrem
Christian Christensen
29.04. Wenche Elisabeth Noodt
12.05. Else Snefrid Larsen
19.05. Jonas Skarsvåg Fossheim
20.05. Birger Bjørnstad
24.05. Aase Trønsdal

Nytt lydanlegg i Byåsen Kirke

Byåsen kirke får i disse dager nytt lydanlegg. Det var på høy tid, og for å være godt rustet til å møte behovet for god lydformidling også ut over gudstjenester og kirkelige handlinger, har menighet og fellesråd bestilt et godt anlegg for vari-

ert bruk. Totale kostnader beløper seg til kr. 600.000, der menigheten betaler halvparten. Hvis du vil bidra økonomisk til å dekke denne investeringen, ber vi om en gave til konto 8601 43 54354, merkes "lydanlegg." Takk!

DET SKJER

Menighetens hyggestund i Byåsen Kirke

Annenhver tirsdag kl. 11.30-13.30

Gratis inngang - kaffekollekt

6. september: "Glimt og sanger fra Frelsesarmeen."

Gjester: Minny og Robert Johansen

20. september: "Lys fra gjenbruk."

Gjest: Rolf Stranden fra Knausen Lysstøperi

4. oktober: Program kommer senere.

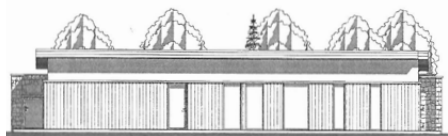


Friluftsgudstjeneste Marken

4. september kl 13.00 arrangeres det friluftsgudstjeneste på Marken gård ved Skjelbreia. Dette er blitt en fin tradisjon i samarbeid mellom Byåsen historielag og menigheten. Som i fjor vil det også være åpent for å legge dåp til denne gudstjenesten i marka.



Personalbygg ved Havstein kirke



Som mange har lagt merke til reiser det seg et nytt bygg like ved Havstein kirke. Det er et nytt personalbygg for de ansatte på kirkegården. Utvidelsen av kirkegården krever flere ansatte. Det nye personalbygget vil gjøre det enklere for folk å få kontakt med ledelsen av kirkegården.

Plassering av bygget er gjort med ideen at bygget underordner seg kirken, og steinforblendingen skal visuelt relatere seg til eksisterende steinmur, og markere grensen for kirkegården mot adkomsten. Rundt bygget legges trelemmer. Resten av området anlegges parkmessig, bl.a. plantes flere lerketrær til minne om en tidligere lerkelund på stedet.

NYTT OM NAVN

Marianne Hermann Brekken er vikarprest i Sverresborg under Silje Kristin Meisal sin permisjon til februar 2017.

Prost Kirsten Almås slutter 31. august og starter i ny jobb som prost i Hadeland og Land prosti i Hamar bispedømme.

Soneleder Anne Lill Lia har sluttet i sin stilling og gått tilbake til sin tidligere jobb med Nidaros bispedømmekontor.

Else-Linn Haga Øverkil slutter som kateket i Byåsen menighet for å starte i jobb som lærer ved nye Jakobsli skole.

Pilegrimsvandring rundt Haukvatnet

Har du noen ganger hatt lyst til å bli med en pilegrimsvandring men veien har vært for langt eller vanskelig?

8. september kl. 17.00 er det mulig å delta på en pilegrimsvandring, som er tilgjengelig for alle.

Vi begynner med en enkel servering kl. 17.00 ved hytta ved Haukvatnet og går rundt vannet. Felles avslutning. Pilegrimsvandring er et samarbeid mellom Heimdal og Byåsen prosti og Handikapforbundet. Om ønskelig kan vi ordne med skyss.

For nærmere info eller bestilling av skyss kontakt en av våre diakoner:

Heimdal prosti:

Kaarina Kauppila | mail: kk876@kirken.no | tlf.: 482 38 105

Byåsen prosti:

Anne Talsnes Flatmo
mail: af285@kirken.no | tlf.: 905 83 293

Påmelding senest 5. september.



DEN NORSKE KIRKE



Norges
Handikapforbund

Nye gjesteskribenter

Fra forrige utgivelse ble menighetsbladet fornyet. Blant annet har vi invitert gjesteskribenter til å skrive på siste side. Nye gjesteskribenter sammen med Guri Hetland og Knut A. Braa, er blitt Hege Merakerås og Kristian Dahlberg Hauge. Vi er takknemlige for gode folk med ulik bakgrunn, som sier ja til å skrive for bladet.



GUDSTJENESTER

BYÅSEN KIRKE

1. juni

Kl. 18.00: Vandregudstjeneste med KFUK/KFUM-speiderne, og Steinar Leirvik fra P-plass Smistad til Kløverhytta.

5. juni 3. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Friluftsgudstjeneste og making av Skaperverkets dag ved Lianvannet med Camilla Winsnes og Gunn Mogseth Skrove. Per-Olaf Gren, trekkspill. Kirkeskyss Kl. 13.00: Dåpsgudstjeneste i Byåsen kirke med Camilla Winsnes og Gunn Mogseth Skrove.

12. juni 4. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Steinar Leirvik. Sang ved Kristine Røed-Bruun

19. juni 5. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Camilla Winsnes
Kl. 19.30: Avskjedsgudstjeneste i Havstein for prost Kirsten Almås.

26. juni 6. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Ludvig Aasen

3. juli 7. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Kirsten Almås

10. juli

Ingen gudstjeneste i Byåsen

17. juli 9. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Steinar Leirvik

24. juli 10. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Steinar Leirvik

31. juli

Ingen gudstjeneste i Byåsen

7. august 12. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Camilla Winsnes

14. august 13. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Ludvig Aasen

20. august

Kl. 11.00: Konfirmasjonsgudstjeneste KRIK-konfirmanter, ved Steinar Leirvik og Else-Linn Haga Øverkil. Sindre Skauge, trompet

21. august Vingårdssøndagen

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Steinar Leirvik

28. august 15. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Familiegudstjeneste og markering av semesterstart ved Camilla Winsnes, Steinar Leirvik og Byåsen familiekor.

4. september 16. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste med konfirmant-presentasjon høstleirkonfirmanter, ved Camilla Winsnes.
Kl. 13.00: Friluftsgudstjeneste Marken gård ved Skjelbreia, ved Steinar Leirvik og Byåsen historielag.

10. september

Kl. 11.00: Dåpsgudstjeneste ved Ludvig Aasen

11. september 17. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Ludvig Aasen

14. september

Onsdag kl. 11.00: Gudstjeneste Kystad sykehjem ved Steinar Leirvik

18. september 18. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Steinar Leirvik

25. september 19. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Høsttakkefest ved Camilla Winsnes og Byåsen kirkes barnehage. Utdeling av 4-årsbok

2. oktober 20. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Ludvig Aasen

9. oktober: 21. søndag i treenighetstiden

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Camilla Winsnes

HAVSTEIN KIRKE OG SVERRESBORG KIRKESENTER

12. juni 4. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Sverresborg kirkesenter: Familiegudstjeneste ved menighetens ansatte.

19. juni 5. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Hans Kristian Solbu

19. juni

Kl. 19.30: Avskjedsgudstjeneste for prost Kirsten E. Almås. Biskop Tor Singsaas deltar. Kirkekaffe.

23. juni Sankthansaften

Kl. 18.30: Lo kirke
Sommersang ved Hans Kristian Solbu

26. juni 6. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Åshild Brenne

3. juli 7. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Marianne Hermann Brekken

10. juli 8. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Marianne Hermann Brekken

17. juli 9. søndag i treenigheten

Ingen gudstjeneste i Havstein

24. juli 10. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Marianne Hermann Brekken

28. juli Olsokaften

Kl. 20.00: Vandregudstjeneste mot Olavsvaka i Nidarosdomen. OBS! Start Sverresborg kirkesenter

31. juli 11. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Hans Kristian Solbu

7. august 12. søndag i treenigheten

Ingen gudstjeneste i Havstein

14. august 13. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Hans Kristian Solbu

21. august Vingårdssøndagen

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Marianne Hermann Brekken

28. august 15. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Hans Kristian Solbu

4. september 16. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Sverresborg kirkesenter Familiegudstjeneste ved menighetens ansatte. 1. klassingene inviteres.

11. september 17. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Hans Kristian Solbu

18. september 18. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Marianne Hermann Brekken.
Konfirmanter presenteres.

25. september 19. søndag i treenigheten

Kl. 11.00: Gudstjeneste ved Marianne Hermann Brekken

ANSATTE

BYÅSEN MENIGHET

Byåsen kirke, Selsbakkli 7, 7027 Trondheim



Sokneprest
Steinar Leirvik
tlf: 996 90 565



Kapellan
Ludvig Aasen
tlf: 481 13 436



Kapellan
Camilla Winsnes
tlf: 901 99 048



Menighetsforvalter
Ingrid Eikli Heggset
tlf: 994 36 000



Kantor
Wenche-Helene Fossen
tlf: 915 13 593



Kateket
Else-Linn Haga Øverkil
tlf: 908 02 875



Diakoniarbeider
Anne Talsnes Flatmo
tlf: 909 34 436



Menighetspedagog barn
Gunn Mogseth Skrove
tlf: 913 98 683



Menighetspedagog ungdom
Maria Fiske Eliassen
tlf: 952 07 509



Kirketjener
Håvard Singstad
tlf: 901 88 976



Leder menighetsrådet
Lars Dagfinn Lossius
tlf: 979 63 110

Kontortid Byåsen:

man-fre kl. 10.00–14.00. Kirken i Trondheim, felles servicekontor Munkegata 6: Mandag, onsdag, torsdag, fredag: kl. 08.30–14.30. Tirsdager: kl. 08.30–13.30
Tlf: 994 36 000 | **Kontonummer:** 8601 43 54354 | www.byaasenkirke.no | post.byaasen@kirken.trondheim.no

SVERRESBORG MENIGHET

Gamle Oslovei 21, 7020 Trondheim



Sokneprest
Hans Kristian Solbu
tlf: 930 06 999



Kapellan
Silje Kristin Meisal
tlf: 907 81 749



Menighetsforvalter
Aud Singstad
tlf: 954 55 161



Kantor
Ingrid Smalås
tlf: 414 18 370



Menighetspedagog
Anne-Elise Hugdal Lykke (*permisjon*)



Menighetspedagog
Amanda Gerhardsen
tlf: 986 50 344 (*vikar*)



Diakon
Ingvild Svalastoga
tlf: 948 18 686



Leder menighetsrådet
Ivar Selmer-Olsen
tlf: 909 21 743



Kirketjener
Merete Thalberg
tlf: 902 42 527



Vikarprest
Marianne Hermann Brekken
tlf: 416 20 552

Kontortid Sverresborg:

Tirsdag, torsdag, fredag kl. 10.00–14.00.
Onsdager kl. 10.00–12.00.
Kirken i Trondheim, felles servicekontor Munkegata 6: Mandag, onsdag, torsdag, fredag: kl. 08.30–14.30. Tirsdager kl. 08.30–13.30

Tlf: 994 36 000

Kontonummer: 8601 43 54230

www.sverresborgkirke.no
post.sverresborg@kirken.trondheim.no

BYÅSEN PROSTI

Selsbakkli 7, 7027 Trondheim



Prost i Byåsen
Kirsten Almås
tlf: 970 13 107



Prosteseekretær
Nina Sandstrøm Angelsen



Administrasjonskonsulent for Byåsen og Heimdal
Torill Godø
tlf: 916 36 260

Vakt-/nødtelefon for prestene i Byåsen prosti:

481 62 569

Telefonen betjenes hverdager kl. 17.00–08.00 og i helger og høytider

HAVSTEIN KIRKEGÅRD

Tlf: 994 36 000 / 456 19 817 (dagtid)

Menighetsbladet
Postboks 3340
Hallset
7427 Trondheim

GJESTESKRIBENTEN



Knut Arnjot Braa



Guri Hetland



Hege A. Merakerås



Kristian Dahlberg Haug

På en strand utenfor byen Mytilíni på Lesbos kl. 00.30...

Jeg står med kikkerten og ser på en lav, mørk strek i horisonten. Noen sekunder senere bekreftes det: Det er en RIB. En svart gummibåt. Det er alltid spennende å se hvor lavt i vannet de ligger. Og hvor tett massen med mennesker en så vidt kan skimte kontras-



Foto: Byavisa

ten av er. Vi teller hoder. Jeg mister oversikten da jeg runder tretti. Jeg vet at det minst er 50 der. Sannsynligvis nærmere 60. I en båt laget for varme solskinsdager og tjue personer. Det er 6 grader, vinden fra sør er bitende kald, bølgene er ikke så høye her inne ved land, men vi vet at der ute – over havstykket på 10 kilometer som skiller Hellas fra Tyrkia – er det store dønninger. Dønninger som lett velter en liten gummibåt. Dønninger som har veltet båter og druknet altfor mange.

Båten nærmer seg. Våre redningsfolk går i vannet. Noen minutter etter står vi i to rekker. Jeg ser menneskene som sitter i båten. Ansiktene kan skimtes, hvite og våte. Ansikter preget av glede, gråt, redsel og usikkerhet. Er de i trygghet eller er dette bare enda en skuffelse? Noen utnytter kynisk flyktningenes sårbarhet. De lover dem Hellas for tusenvis av euro og kjører dem bare til en annen strand i Tyrkia. Unger skriker, voksne gråter. Noen har svimtet av

Den første jeg tar i mot er en liten gutt. Noen måneder gammel. Han har kastet opp over hele seg, men jeg kjenner at han er varm. Det er ungene vi er mest redd for. De avkjøles raskt og når de slutter å skjelve og gråte, er det fare på ferde.

Jeg trår ut av rekken, holder den lille barnekroppen inntil meg. Han sovner av varmen fra meg og i noen minutter står vi i vår egen boble og jeg kan observere rekken av skjebner som passer foran meg. En trettenåring – han kunne vært en hvilken som helst tenåring fra Byåsen – blir hjulpet ut av båten. Gutten gråter, mer av skam enn av redsel. Alle ser at han har tisset seg ut. Noen legger et teppe rundt ham, skjuler ham og han forsvinner inn på stranden. Min tanke er; hvilke redsler som skal til for at en 13-åring væter seg?

Vi går opp fra vannet. Barn får varme klær, voksne får tepper. Noen har laget varm te på store beholdere. Før vi kommer så langt må vi klatre i en skrånning. Midt i skrånningen ser jeg en eldre dame. Hun står på knærne, kommer ingen vei og jeg ser at hun gråter. Jeg hjelper henne opp, støtter henne og tenker at slik skal det ikke være. Barn skal ikke drukne, guttunger skal ikke tisse på seg av redsel og gamle mennesker

skal ikke knele gråtende i en jordskråning i Hellas.

Igjen noen minutter senere, like før UNCHR-bussen kommer for å ta flyktningene til registreringsleiren Moria, hjelper jeg en eldre mann av med de svarte søppelsekkene han har tullet rundt beina. Først ville han ikke ha hjelp. Et siste streif av verdighet på en reise som er alt annet en verdig. Til slutt må han ha hjelp av fingre som er myke og varme nok til å løsne tauene. Under plastposene har han pensko. De var opprinnelig nypussede. Jeg legger merke til at de som kommer, har på seg sine fineste klær. De mistet alt i det gamle landet og håper å finne et nytt liv her hos oss, i Schengen.

Vi ser bussen kjøre. Noen av oss vinker, ungenes ansikter klistres mot rutene. Hos flere av dem har vi fått frem smilet. Vi gir dem bananer, smågodt og vann. Og en masse håp om at livet fra nå av skal bli bedre. Med tungt hjerte vet jeg at det ikke stemmer. Dette er bare starten på en lang reise som blir verre og verre jo lenger nord i Europa de kommer.

Jeg snur meg mot stranden igjen. Hever kikkerten og ser etter neste båt.

KNUT A. BRAA

FN-veteran, forfatter og reklamemann